

**UCHWAŁA NR XV.97.2019
RADY GMINY RADECZNICA**

z dnia 20 grudnia 2019 r.

w sprawie wprowadzenia zmian w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla Gminy Radecznica na lata 2019-2022

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 87 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2067) uchwala się co następuje:

§ 1. Zmienia się Gminny Program Opieki nad zabytkami dla Gminy Radecznica na lata 2019-2022, stanowiący załącznik do uchwały nr VII.42.2019 z dnia 29 marca 2019 r. (Dz.Urz.Woj. Lub. z 2019 r. poz. 2935) w ten sposób, że:

- 1) rozdział 5 pkt. 5.1. w części Kapliczki i figury przydrożne otrzymuje brzmienie:
- „W południowo-zachodniej części Czarnegostoku, poza zabudowaniami, jest usytuowana murowana, neogotycka kapliczka wzniesiona na początku XX w., której powstanie należy wiązać z upamiętnieniem nieistniejącej cerkwi grekokatolickiej (następnie prawosławnej), rozebranej w tym okresie. W jej wnętrzu znajduje się drewniana rzeźba przedstawiająca Św. Michała Archaniola. Kapliczka ogrodzona jest niskim drewnianym płotem sztachetowym. Nieopodal kościoła parafialnego w Gorajcu – Starej Wsi, znajduje się murowana, dwukondygnacyjna kapliczka przydrożna, wzniesiona zapewne w k. XVII w. Jej powstanie związane jest z upamiętnieniem żołnierzy ordynacji zamojskiej poległych w trakcie odsieczy wiedeńskiej Jana III Sobieskiego w 1685 r. Pozostałe wersje genezy budowy kapliczki (szlak bursztynowy, bohaterską śmierć młodej kobiety) należy traktować jako legendy. Pierwotnie we wnętrzu kapliczki znajdowała się biała rzeźba Matki Boskiej stąd wśród okolicznych mieszkańców krążyła nazwa „biała figura”. Na wschód od zabudowań wsi Gruszka Zaporska, przy drodze do Zaporza, na prywatnej nieruchomości oznaczonej nr 585/1 znajduje się niewielka, domkowa, kapliczka, z figurą św. Jana Nepomucena wewnątrz. Drewniana rzeźba w ludowym stylu, powstała prawdopodobnie pod k. XIX w. W Mokremlipiu, na zachód od kościoła, przy skrzyżowaniu drogi powiatowej 3202 L z lokalną drogą, położona jest niewielka drewniana kapliczka domkowa, wzniesiona pod koniec XIX w. W jej wnętrzu znajduje się znacznie późniejsza figura Chrystusa w typie „Serce Gorejące”. W obrębie zespołu klasztornego w Radeczniczy zachowały się trzy interesujące kapliczki o zróżnicowanej formie:
- Kamienna figura Matki Boskiej Bolesnej, osadzona na kolumnie, zapewne powstała w XVIII w., usytuowana przed fasadą kościoła.
 - Murowana, dwukondygnacyjna kapliczka, położona przy wejściu na dziedziniec przed kościołem, wzniesiona prawdopodobnie w 1 poł. XIX w. Dwukondygnacyjna, opłaszczowana w dolnej części, natomiast górna otwarta jest od frontu arkadową wnęką, w której umieszczony jest płaskorzeźbiony krzyż łaciński. Całość nakryta jest czterospadowym daszkiem, zakończonym drewnianym krzyżem.
 - Kamienny obelisk, datowany na 2 poł. XVII w., usytuowany w północnym narożniku dziedzińca klasztornego. Czworoboczny obelisk osadzony jest na czworobocznej podstawie, z artykulacją ścian bocznych w formie tablic, obecnie zatartych lub nieistniejących. Poza kościołem i klasztorem, na terenie parku klasztornego zachowały się trzy murowane kaplice, powstałych w k. XVII w., odbudowanych w 1934 r. po zniszczeniach z czasów, gdy sanktuarium znajdowało się w posiadaniu kościoła prawosławnego:
 - pw. Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia (działka nr 2142) założona na rzucie ośmioboku, nakryta ośmiopłóciowym dachem namiotowym, zwieńczonym metalowym krzyżem.
 - św. Stanisława (d. św. Tekli), usytuowana w północnej części parku, w kształcie rotundy, poprzedzonej niewielkim dwukolumnowym portykiem, nakrytej wielopłóciowym dachem namiotowym, zwieńczonym ażurowym metalowym krzyżem.

- św. Marii Magdaleny (d. św. Stanisława, św. Franciszka), usytuowane w zachodniej części parku, przy wewnętrznej drodze prowadzącej do zabudowań gospodarczych, na dz. nr 2141. Założona na planie ośmioboku, poprzedzona czterokolumnowym portykiem, nakryta ośmiopłóciowym dachem, zwieńczona ażurowym, stylizowanym krzyżem. Na zachód od kościoła i klasztoru, w odległości ok. 50 m, jest usytuowana murowana kaplica św. Franciszka, wybudowana w 1926 r. Założona na planie prostokąta, flankowana krążgankami otwartymi od wschodu. Fasada ujęta zdwojonymi pilastrami zwieńczona szczytem w kształcie aediculi ze ślimacznicami. Z radeckim zespołem kościelno-klasztornym, jest związana także kaplica św. Antoniego zwana „Na wodzie”, wybudowana w 1829 r. w miejscu wcześniejszego obiektu z k. XVII w. Należy jednak podkreślić, że znajduje się poza wzgórzem klasztornym, przy ul. Prusa, na dz. nr 1031. Drewniana, konstrukcji słupowej, założona na rzucie ośmioboku, nakryta ośmiobocznym dachem zwieńczonym kopulastym hełmem z sygnaturką. W Radecznicy, poza zespołem kościelno-klasztornym, przy skrzyżowaniu ulic Prusa i Ludowej, na dz. nr 1388, znajduje się murowana, dwukondygnacyjna kapliczka posiadająca XVIII-wieczną proveniencję. W górnej kondygnacji, we wnętrzu, umieszczona jest drewniana, ludowa rzeźba przedstawiająca Chrystusa Frasobliwego. Ponadto w Radecznicy, przy ul. Prusa, w odległości ok. 200 m na północ od klasztoru, jest usytuowana kapliczka, pochodząca z 1926 r. Murowana, dwukondygnacyjna, pierwotnie zwieńczona ażurowym krzyżem. W dolnej, znacznie rozbudowanej kondygnacji, otwartej arkadowo od frontu umieszczono ludową, drewnianą rzeźbę przedstawiającą św. Franciszka. Na południe od zabudowań Trzęsin, przy drodze prowadzącej do Żelebska, za cmentarzem zachowała się drewniana kapliczka pw. Św. Antoniego, wybudowana w 1875 r. Na jednej z belek wyryta jest data – 1803 r. (zapewne przeniesiona z wcześniej istniejącej cerkwi). Kapliczka ma konstrukcję wieńcową z resztkami na „obłap”, w jej wnętrzu znajduje się niewielki, prosty ołtarz w formie mensy z gipsową figurką NMP Niepokalanie Poczętej. Na północ od zabudowań wsi Zaporze, pośród pól, zachowała się murowana z cegieł dwukondygnacyjna kapliczka z figurą św. Apolonii, wzniesiona prawdopodobnie na przełomie XVIII/XIX w. W górnej kondygnacji otwartej z czterech stron umieszczona jest późniejsza, kamienna figura przedstawiająca św. Apolonię. W środkowej części Zaporza, na dz. nr 1276, w pobliżu skrzyżowania z drogą prowadzącą do Gruszki Zaporskiej, w otoczeniu pięciu lip, znajduje się kamienna figura NMP Niepokalanie Poczętej, wystawiona w 1908 r. Na frontowej ścianie postumentu, stanowiącego podstawę figury wyryty jest napis „O MARIO BEZ GRZECHU PO CZĘTA MÓDL SIĘ ZA NAMI GRZESZNIKAMI”, poniżej którego umieszczono datę 1908. Kolejna figura NMP Niepokalanie Poczętej zachowała się w środkowej części Zaporza, pośród zabudowy mieszkalnej, ufundowana zapewne w 2 poł. XIX w. Rzeźba osadzona jest na kolumnie z trójstopniowym cokołem. Na terenie Gminy zachowało się kilka zabytkowych krzyży, pośród których należy odnotować:

- w południowej części Czarnegostoku, poza zabudowaniami, na skraju lasu, przy drodze numer 2919 L, postawiony w 1935 r., w formie krzyża łacińskiego osadzonego na postumencie z trójstopniowym cokołem.
- w Radecznicy, przy skrzyżowaniu ulic Uście i Zamojskiej, zachował żeliwny, neogotycki, ażurowy krzyż, osadzony na dwustopniowej podstawie, wzniesiony zapewne na pocz. XX w.
- w Radecznicy, przy ul. Prusa, w pobliżu kapliczki św. Antoniego „Na wodzie”, znajduje się żeliwny, łaciński krzyż, posadowiony na murowanej kolumnie, datowany na 1883 r. W podstawę krzyża włączona jest półkolistie zamknięta plakietka z wizerunkiem św. Antoniego.
- w Trzęsinach, nieopodal kościoła, na dz. nr 383, żeliwny, ażurowy krzyż, umieszczony na ceglany postumencie, ufundowany w 1922 r.
- w Trzęsinach, we wschodniej części miejscowości, na dz. nr 440, zachował niedatowany krzyż przydrożny, w formie krzyża łacińskiego, osadzonego na postumencie z trójstopniowym cokołem. Na jego frontowej ścianie wryty jest napis BOŻE/ BŁOGOSŁAW/ LUDOWI / TWOJEMU.”

2) rozdział 5 pkt. 5.7. tabela 1 otrzymuje brzmienie:

Lp.	Miejscowość	Obiekt
1	Czarnystok	Kapliczka murowana z pocz. XX w.
2	Czarnystok	Krzyż kamienny z 1935 r.
3	Gorajec	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki
4	Gorajec-Stara Wieś	Kapliczka przydrożna tzw. „Biała Figura”
5	Gruszka Zaporska	Kapliczka domkowa drew. św. Jan Nepomucen k. XIX w.
6	Mokrelipie	Kościół paraf. rzym.-kat. pw. Znalezienia Krzyża Świętego wraz z wyposażeniem wnętrza, cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia,

		plebania
7	Mokrelipie	Dzwonnica-brama, poł. XIX w.
8	Mokrelipie	Spichlerz XIX/XX w.
9	Mokrelipie	Drewniana kapliczka z figurą Chrystusa k. XIX w.
10	Mokrelipie	Cmentarz grzebalny wraz z nagrobkami wg wykazu
11	Radecznica	Kościół paraf. rzym.-kat. pw. Św. Antoniego Padewskiego wraz z wyposażeniem wnętrza.
12	Radecznica	Klasztor bernardynów, d. gimnazjum klasztorne
13	Radecznica	D. internat, ob. szpital, w d. zespole klasztornym
14	Radecznica	Schody z bramą w zespole klasztornym
15	Radecznica	Kaplica św. Stanisława w zespole klasztornym
16	Radecznica	Kaplica MBNP w zespole klasztornym
17	Radecznica	Kaplica Marii Magdaleny w zespole klasztornym
18	Radecznica	Kaplica św. Franciszka w zespole klasztornym
19	Radecznica	Kaplica św. Antoniego „na wodzie”
20	Radecznica	Park z cmentarzem w zespole klasztornym
21	Radecznica	Figura kamienna na postumencie na cmentarzu przykościelnym
22	Radecznica	Dziedziniec kościelny z drzewostanem
23	Radecznica	Krzyż żeliwny na betonowej kolumnie w zespole klasztornym
24	Radecznica	Figura MB Bolesnej na murowanym cokole w zespole klasztornym
25	Radecznica	Cmentarz parafialny
26	Radecznica	Kapliczka murowana z wnęką Chrystusa Frasobliwego
27	Radecznica	Kapliczka murowana z wnęką Chrystusa Frasobliwego
28	Radecznica	Krzyż żeliwny na postumencie
29	Radecznica	Kapliczka murowana z krzyżem drewnianym na cmentarzu przykościelnym
30	Trzęsiny	Kościół paraf. rzym.-kat. pw. św. Jana Chrzciciela (d. cerkiew prawosławna), bud. 1902 r.
31	Trzęsiny	Kapliczka drewniana pw. św. Antoniego, bud. pocz. XIX w.
32	Trzęsiny	Cmentarz paraf. rzym.-kat. zał. 1925 r.
33	Trzęsiny	Krzyż żeliwny na postumencie 1922 r.
34	Trzęsiny	Krzyż kamienny na postumencie
35	Zaporze	Cmentarz z I wojny światowej w granicach działki
36	Zaporze	Kapliczka słupowa murowa z figurą św. Apolonii
37	Zaporze	Figura MB na postumencie, murowana 1908 r.
38	Zaporze	Figura MB na kolumnie
39		Stanowiska archeologiczne wg wykazu LWKZ

3) rozdział 6 część Kapliczki i figury przydrożne otrzymuje brzmienie:

„Neogotycka kapliczka w Czarnymstoku, zachowana jest w dobrym stanie, gdyż poddawana jest bieżącym pracom zabezpieczającym przez okolicznych mieszkańców. Zastrzeżeń nie budzi również teren wokół niej, uporządkowany i ogrodzony sztachetowym płotem. XVII – wieczna przydrożna kapliczka w Gorajcu – Starej Wsi zachowana jest w średnim stanie technicznym, tynki mają widoczne ubytki i odparzenia. Wymaga położenia nowych tynków i pomalowania. Domkowa kapliczka w Gruszcze Zaporskiej, obecnie osiadła w gruncie (jest przekrzywiona), drewniane ściany są zabezpieczone, jednak z widocznymi rozstępami. Znajdująca się w jej wnętrzu figura św. Jana Nepomucena wymaga prac konserwatorskich. Drewniana kapliczka domkowa w Mokrymlipiu została w 2018 r. pomalowana farbami zabezpieczającymi (elementy drewniane i dach). Znajdująca się w jej wnętrzu figura Chrystusa w typie „Serce Gorejące” zachowana jest w dobrym stanie. Pośród kapliczek usytuowanych na terenie zespołu klasztornego w Radecznicy w bardzo złym stanie jest kamienny obelisk z widocznymi ubytkami materiału i detalu, omszały, ze zniszczonymi wskutek działań atmosferycznych i mechanicznych - tablicami. Obelisk wymaga pilnych prac konserwatorskich. W znacznie lepszym stanie technicznym jest

kapliczka, przy wejściu na dziedziniec, na której widoczne są niewielkie zawilgocenia tynku w dolnej partii. Natomiast kamienna figura Matki Boskiej Bolesnej zachowana jest w dobrej formie, wskazane jest jedynie oczyszczenie samej rzeźby. Murowane kaplice usytuowane na terenie parku klasztornego znajdują się w dobrym stanie technicznym, który nie wymaga na dzień dzisiejszy prac konserwatorskich. Natomiast w usytuowanej w pobliżu kościoła i klasztoru kaplicy św. Franciszka wskazana jest wymiana tynków, które w wielu miejscach są mocno zawilgocone i mają ubytki. Kaplica św. Antoniego zwana „Na wodzie” poddawana jest bieżącym pracom zabezpieczającym, dlatego też jej stan zachowania nie budzi zastrzeżeń. Ponadto w Radecznicy znajdują się dwie murowane kapliczki z drewnianymi figurami wewnątrz (Chrystusa Frasobliwego i św. Franciszka), których stan po ostatnich remontach nie budzi zastrzeżeń. Jedynie w odniesieniu do rzeźby Chrystusa Frasobliwego wskazane są prace konserwatorskie z uwagi na stopień zniszczenia materiału. Drewniana kapliczka pw. Św. Antoniego w Trzęsin zachowana jest w dobrym stanie, w ostatnich latach wymieniono więźbę i pokrycie dachowe, pomalowano ściany, uporządkowano wnętrze. Kapliczka św. Apolonii w Zaporzu, wymaga pilnych prac konserwatorskich, gdyż na dużych partiach ścian widoczne są ubytki tynki, spod których wystają zmurszałe cegły. Na pokryciu dachowym zniszczona jest znaczna część ceramicznych dachówek. Obie kamienne figury NMP Niepokalanie Poczętej w Zaporzu, dzięki opiece okolicznych mieszkańców zachowane są w dobrym stanie. Podobna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do zabytkowych krzyży znajdujących się na terenie Gminy (Czarnystok, Radecznicza, Trzęsiny), które także poddawane są bieżącym remontom.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jerzy Gumieniak